

regelmatig te controleren, waarbij nieuwe groeistengels direct verwijderd moeten worden. Op deze manier is de schade binnen de perken te houden. Mocht je de grote waternavel in je telgebied tegenkomen, meld dit dan in ieder geval aan de beheerder of aan het waterschap.

Waarschijnlijk zullen we nooit helemaal van de grote waternavel af komen. Maar er is hoop. Als rechtgeaarde Zuid-Amerikaan is hij niet echt winterhard. Dus nu maar hopen op een ouderwetse elfstedenwinter.

VROEDMEESTERS IN ARTIS

Axel Groenveld

Vanwege het 370 jarige lustrum van de Universiteit van Amsterdam werd op maandag 2 september een avond-picnick georganiseerd in de dierentuin Artis. Een gezellige aangelegenheid, die vooral interessant werd na het invallen van de duisternis.

klokkenspel op de savanne

Toen ik na het invallen van de duisternis bij het uitvliegen van de kwakken stond te kijken. Hoorde ik in de verte een voor mij vertrouwd geluid. Op mijn gehoor afgaand belande ik op de "Afrikaanse

geschiedenis

Via Willem van der Waal, frequent bezoeker van Artis, heb ik kunnen achterhalen dat er in 1991 'enkele potjes' met larven zijn leeggekieperd in de verschillende vijvers van Artis. Het loslaten is zo ongeveer in de stijl van de roodwangschildpadden gegaan: "Wil je het dier niet meer in huis, laat het dan maar in Artis los". Niet echt de bedoeling dus. Alleen de vijver in de tuin van de directeur bleek te voldoen. Hier werden vanaf 1996 regelmatig enkele roepende padjes gehoord. Van daaruit is de rest van

*Mannetje
vroedmeesterpad
met eisnoeren.
Foto: Gerard Smit*

savanne". Een nieuw aangelegd terrein van vier hectare dat sinds twee jaar is ingericht, maar pas dit jaar officieel in gebruik is genomen. Hangende over de railing kwam mij een koor van vrolijk klinkende belletjes tegemoet. Zo op het eerste gehoor geproduceerd door minimaal 25 vroedmeesterpadjes. Ik had de fluittoontjes van de padjes natuurlijk wel eens eerder gehoord in Zuid-Limburg en het buitenland, maar zo'n groot koor als hier had ik nog niet meegemaakt. Het vriendelijk klinkende klokkenspel bleef maar aanhouden. Na een kwartier ben ik via de roofvogelgallerij, waar de Afrikaanse grijze oehoe, met zijn trombone-spel tegen het monotone 'ge-oehoe' van zijn Europese neefje zat in te blazen, naar de feesttent vertrokken. Hier klonken de geluiden aanzienlijk minder liefelijk.

de tuin gekoloniseerd. Dit jaar zijn ook voor het eerst mannetjes met eisnoeren gezien.

De aanleg van de savanne en de wolvenvallei heeft de verspreiding pas goed op gang gebracht. Vooral de savanne, met zijn waterpartijen en rotsformaties voldoet nog steeds uitstekend. De dieren weten blijkbaar aan de aandacht van de kroonkraanvogels, stokstaartjes en hoornraven te ontsnappen.

geklungel

Amsterdam is niet de enige stad met een uitgezette populatie vroedmeesterpadden, ook Utrecht, Almere, Den Haag en zelfs Maastricht, kent bloeiende, maar onnatuurlijke populaties. Het uitzetten van deze beschermde beestjes in tuinvijvers is overigens verboden en ook niet echt een aanrader. De burens vinden het 'liefelijke geklungel' vaak aanzienlijk irritanter dan de vijverbezitter zelf.